

Oulun seudun työllisyysalueen muodostaminen -tilannekatsaus

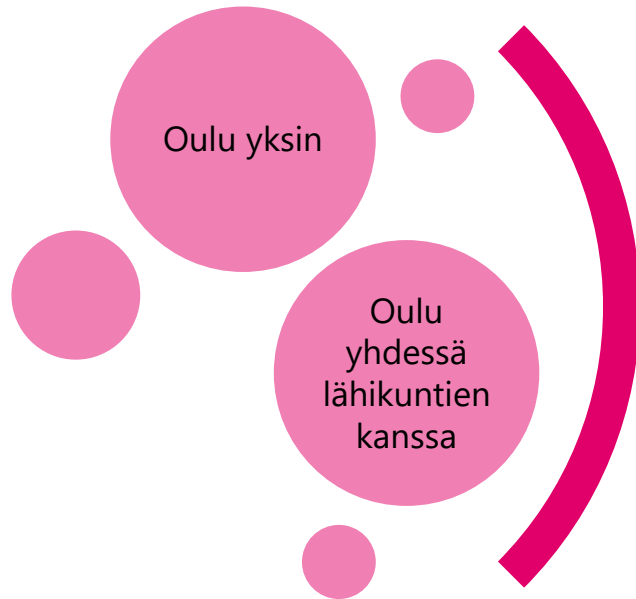
TE2024 -seminaari, Kuusamo, Ruka 12.-13.10.2023

Työllisyyspalveluiden päällikkö Mari Rautiainen

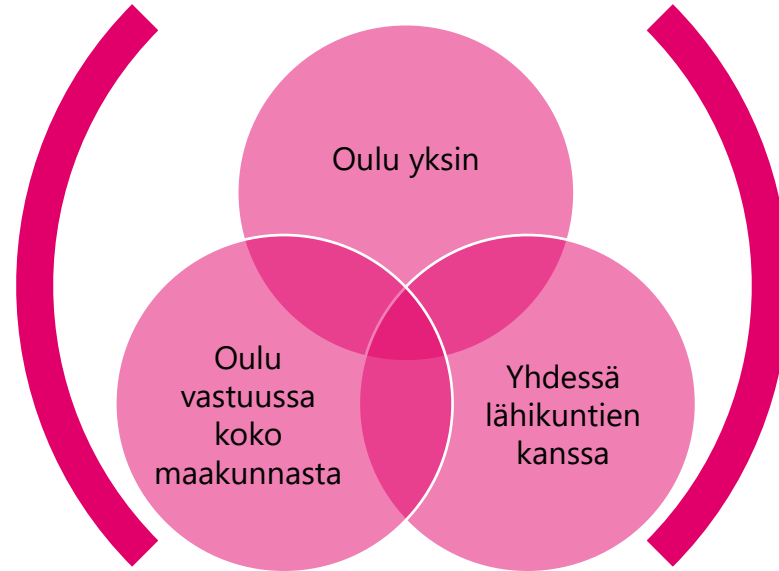

OULU

10.10.2023

Työllisyysaluevaihtoehdot
syksyllä 2022

Työllisyysaluevaihtoehdot
keväällä 2023

Valmistelulinjaus KH 5.6.23,
Päätös työllisyysalueesta
KH 16.10.23

Oulun seudun työllisyysalue

- **Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Pudasjärvi, Tyrnävä, Utajärvi, Vaala**
- Työllisyysalue järjestää lakisääteiset työvoima- ja yrityspalvelut **vastuukuntamallilla**. Työllisyysalueella
 - Oulu on **vastuukunta**. Oulu vastaa siitä, että lakisääteiset palvelut järjestetään kaikille 11 kunnan kuntalaisille ja siitä, että palveluita on saatavilla yhdenvertaisesti.
 - Lähikunnat järjestävät tietyt lähipalvelut itse.
 - Oulu vastaa omien lähipalveluidensa tuottamisesta. Lisäksi Oulu vastaa koko alueen osalta tietyistä keskitettävistä lakisääteisistä palveluista ja tukipalveluista.

Oulun seudun työllisyysalue

Avainlukuja työllisyysalueesta

- Työvoima n. **132 000** henkilöä, joista **77 %** Oulussa (n. 101 000)
- Työnhakijoita **25 600**, joista **21 000** Oulussa
- Työnhakijoista laajan työttömyyden* piirissä **19 000**, joista **15 800** Oulussa.

*Laaja työttömyys = työttömät, lomautetut ja työvoimapolitiisissa palveluissa olevat työnhakijat. Työvoimaluvut v. 2021 työvoimatutkimuksesta. Luvut työnhakijoista pvm 5.7.2023.

TE-palvelut 2024 –uudistus **Taustaa ja lähtökohtia**

- T ja E-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille **1.1.2025**.
- Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työnhakijoiden nopeaa työllistymistä sekä lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, vaikuttavuutta, monipuolisuutta ja yhdenvertaista saatavuutta.
- Samaan aikaan uudistuvat kotoutumislaki sekä laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta.

T = työllisyyden edistäminen (lakisääteiset palvelut)

E = elinkeinon tukeminen työllisyyden edistämiseksi (lakisääteiset palvelut)

TE palveluiden asiakkaita ovat

- Henkilöasiakkaat
- Yritys- ja työnantaja-asiakkaat

TE-palvelut 2024 –uudistus

Taustaa ja lähtökohtia

*Työllisyydenhoitoon liittyvä rahoitusmalli muuttuu merkittävästi.
Työttömyydestä tulee entistä kalliimpaa kunnille:*

- Nykyisin kunta maksaa vain työmarkkinatuesta – jatkossa **kaikista** työttömyysturvan muodoista.
- Nykyisin kunta maksaa työttömyysturvan kuntaosuutta 300 maksupäivän jälkeen – jatkossa jo **100** päivän jälkeen (jokainen kunta työllisyysalueella maksaa edelleen omansa).
- Työvoimapoliittisessa palvelussa olo ei jatkossa poista henkilöä kuntaosuuden piiristä.

Vain työllistyminen avoimille työmarkkinoille tai siirtyminen oikealle etuudelle poistaa kuntaosuuden piiristä.

Yhteistyön tarve elinkeinopalveluiden kanssa korostuu

TE-palvelut 2024 –uudistus

Taustaa ja lähtökohtia

- Rahoitusmalli kannustaa ohjaamaan työnhakijoita jouhevammin kohti työllistymistä palveluun ohjauksen tai palvelusta palveluun siirtymisten sijaan.
 - Prosessin sujuvuus ja oikea-aikaisuus korostuu.
 - Työnvälitystä tehostettava ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien palvelukokonaisuus sujuvoitettava.

TE-palvelut 2024 –uudistus **Taustaa ja lähtökohtia**

*Edistetään työllisyyttä ja ennaltaehkäistään työttömyyttä
vrt. hoidetaan työttömyyttä.*

- Työllisyyspalveluiden sekä kuntien elinkeino-, yritys- ja osaamispalveluiden tulee lähentyä → vaikutetaan työmarkkinoiden kohtaantoon nykyistä laajemmin, mm.
 - Osaamistarpeiden ennakointi alueen elinkeinoelämän kehityksen mukaan
 - Alueen työvoima nykyistä laajemmin töihin - yritysten tukeminen mm. osatyökykyisten ja vieraskielisten työllistämiseksi
- Pidempään työttömänä olleiden tarkoituksenmukainen polku kohti työtä tai oikean etuuden piiriin, mikäli asiakas ei ole työkykyinen.

Mitä uudistus mahdollistaa verrattuna nykytilaan?

- Mahdollisuus **hyödyntää kuntaekosysteemiä nykyistä laajemmin** aidosti vaikuttavien palveluiden toteuttamiseksi.
- Mahdollisuus **muotoilla asiakkaan koko palvelupolku** huomioiden yhtä aikaa lakisääteisten velvoitteiden toteutuminen, asiakkaan etu, työntekijöiden toimintaedellytykset ja taloudellinen vaikuttavuus.
- Mahdollisuus pienentää työttömyysturvasta aiheutuvia kustannuksia **ennakoivilla toimilla.**
- Mahdollisuus menestyä merkittäväällä kilpailutekijällä kaupunkien välisessä investointien houkuttelussa: **osaavan työvoiman saatavuus**

Yhteinen toimielin – Työllisyysjaosto käynnistys viimeistään 5/24

Työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 13 §:n tarkoittaman työllisyysalueen yhteistoiminta järjestetään ns. vastuukuntamallilla kuntalain 51 §:n mukaisesti. Vastuukuntana toimii Oulun kaupunki ja yhteistoiminta-alueen työllisyyspalveluiden tehtävien hoitamista varten perustetaan Business Oulu -liikelaitoksen johtokuntaan työllisyysjaosto. Työllisyysjaoston toimintaan sovelletaan Oulun kaupungin hallintosäännön määräyksiä ja jaoston tehtävät määritellään tämän yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

4.2 Työllisyysjaoston tehtävät

1. Toimii työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 2 §:ssä tarkoitettujen julkisten työvoimapalveluiden järjestäjänä ja käyttää näiden palvelujen hoitamiseen liittyvää päätösvaltaa työllisyysalueella,
2. Vastaa työllisyysalueen toiminnasta, taloudesta ja kehittämisestä,
3. Päättää työllisyysalueen strategisista tavoitteista ja järjestämissuunnitelmasta,
4. Ohjaa toimintaa tavoitteiden ja järjestämissuunnitelman mukaisesti,
5. Valvoo että toimintaa johdetaan tarkoituksenmukaisesti, tehokkaasti ja taloudellisesti,
6. Huolehtii yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja kehittämisessä muiden kuntien, viranomaisten, koulutuksenjärjestäjien sekä yhteisöjen kanssa ja
7. Seuraa toiminnan tuloksellisuutta,

Jäsenet

Oulu 3, muut 1 kustakin, yhteensä 13

Äänivalta

Oulun edustajilla on 4 ääntä kullakin ja muilla 1 ääni per edustaja

Työllisyysalueen valmistelun yhteistyöryhmä

- Valmisteluvaiheen tiedonjako ja ajatustenvaihto
- Kuntien edustajat, pääsopijajärjestöt, yrittäjäjärjestöt, oppilaitokset, 3. sektorin edustaja, hyvinvointialue, TE-toimisto, ELY, Keha

Työllisyysalueen toimintaa ohjaavat dokumentit

Järjestämissuunnitelma

Tarkoitetaan työllisyysalueen lähipalveluiden toimeenpanoa, taloutta, johtamista ja keskitettyihin palveluihin sitoutumista koskevaa suunnitelmaa, joka toimitetaan Työ- ja elinkeinoministeriölle 31.10.2023 mennessä. Jatkossa järjestämissuunnitelma muutetaan strategisen dokumentin muotoon. Järjestämissuunnitelmaan kirjataan työllisyysalueen strategiset tavoitteet jaoston päätöksen mukaan sekä määritellään vastuukunnan ja sopimuskuntien välinen työnjako tehtävien toteuttamiseksi, keskitettävät ja delegoitavat palvelut. Päivitetään vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä.

Toimintasuunnitelma

Tarkoitetaan työllisyysalueelle laadittavaa yhteistä toimintasuunnitelmaa. Työllisyysalueelle laaditaan yhteinen toimintasuunnitelma vuosittain, toimintasuunnitelmassa avataan toimenpiteet, taloudelliset ja henkilöstövoimavarat ja niiden kohdentuminen. Toimintasuunnitelman laadinnasta vastaa vastuukunta ja se tehdään yhdessä sopimuskuntien kanssa. Päivitetään vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä.

Kuntakohtainen toimintasuunnitelma

Tarkoitetaan sopimuskunnissa laadittavia toimintasuunnitelmia. Kuntakohtainen toimintasuunnitelma laaditaan edellisiin pohjautuen yhteisesti käytettävissä olevalle suunnitelmapohjalle. Päivitetään vuosittain talousarvioprosessin yhteydessä.

Toimintamalli

Tarkoitetaan työllisyysalueen yhteistä toimintamallia, jossa määritellään, mitkä ovat ne operatiiviset toimintatavat, joilla työllisyysalueen kunnat yhdessä toteuttavat toimintasuunnitelmassa mainitut asiat. Toimintamallissa kuvataan työllisyysalueen tapa toimia prosessitasolla. Toimintamallia työstetään Oulun kaupungin nimeämissä TE24-valmisteluryhmissä, joihin kaikilla työllisyysalueen kunnilla on mahdollisuus osallistua. Toimintamallia ylläpidetään jatkuvasti.

6.1 Kustannusten jaon perusteet yhteistoimintasopimuksen mukaan

Keskittävien lakisääteisten palveluiden sekä työllisyysalueen johtamisen ja hallinnoinnin järjestämisestä aiheutuvat kustannukset jaetaan kuntien kesken yhteisvastuullisesti siten, että jakoperusteena käytetään valtionosuuksien määräytymisen kriteereitä. Kriteerien määrien osalta käytetään toimintavuotta edellisen vuoden viimeisen päivän tietoja.

Kustannukset, jotka saadaan suoraan maksatusjärjestelmästä, kohdennetaan käytön mukaan, näitä ovat: palkkatuki, starttiraha, harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta, matka- ja yöpymiskustannusten korvaus sekä työskentelyolosuhteiden järjestelytuki.

Vapaaehtoisista harkinnanvaraisista työllisyystehtävistä, palveluista, korvauksista ja kustannuksista kunta vastaa itse oman käyttönsä ja toimintansa mukaan.

Valmistelukustannusten jaon periaatteet:

Osapuolet sitoutuvat osallistumaan työllisyysalueelle siirtyvien tehtävien valmistelukustannuksiin kustannusten jaon periaatteiden mukaisesti.

Palveluiden järjestäminen Oulun seudun työllisyysalueella

LÄHIPALVELUINA KUNNISSA

- Työllistymissuunnitelma
- Työllistymisen tukeminen ja seuranta
- Työvoimapolitiittinen lausunto (perusmuotoiset)
- Työnhakuvalmennus (saatavilla myös keskitetty ostopalvelu)
- Velvoitetöylyttäminen
- Työnvälitys
- Yrityksen palvelutarpeen kartoitus
- Ammatinvalinta- ja uraohjaus (psykologipalvelu keskitetään)
- Työhönvalmennus (osana omavalmentajan työtä tai ostopalveluna; saatavilla myös keskitetty ostopalvelu)
- Uravalmennus (osana omavalmentajan työtä tai ostopalveluna; saatavilla myös keskitetty ostopalvelu)
- Työkokeilu
- Koulutuskokeilu
- Aktivointisuunnitelma
- Monialainen työllistymissuunnitelma
- Nuorten monialaisen tuen yhteispalvelu
- Kuntouttava työtoiminta
- Työttömien terveystarkastus
- Työkykyyn liittyvä todistus työnhakijalle
- Neuvontapalvelut

KESKITETTÄVÄT PALVELUT OMANA TUOTANTONA (VASTUUKUNTA)

- Työnhakuun toisesta EU-maasta
- Työttömyysetuuden siirto toiseen EU-maahan
- EURES-palvelut
- Palkkatukipäätökset ja maksatus
- Vuorotteluvapaa
- Starttirahapäätökset ja maksatus
- Muutosturva
- Ammatinvalinta- ja uraohjaus
- Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella
- Kotoutuja-asiakkaan omaehtoinen opiskelu
- Kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma
- Työolosuhteiden järjestelytuki
- Työvoimapalveluiden neuvonta
- Työttömyysturvaneuvonta
- Koulutusneuvonta
- Kotoutumisen edistämisen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut
- Tieto- ja neuvontapalvelut työnhausta Euroopassa
- Yritys- ja työnantajaneuvonta
- Koulutusten suunnittelu, hankinta ja ohjaus
- Harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta
- Matka- ja yöpymiskustannusten korvaus

OSTOPALVELUT (HANKITAAN KESKITETYSTI)

- Työnhakuvalmennus
- Starttirahalausunnot
- Työvoimakoulutus työnhakijalle
- Yhteishankintakoulutus
- Asiantuntija-arviointi
- Työhönvalmennus
- Uravalmennus
- Yrittäjyyskoulutus
- Monikielinen yhteiskuntaorientaatio
- Kotoutumiskoulutus

TYÖLLISYYSALUEEN TUKIPALVELUT (VASTUUKUNTA)

- Tiedolla johtaminen, raportointi
- Suunnittelu, valmistelu, johtaminen, koordinointi:
 - työllisyyspalveluiden päällikkö
 - keskitettävien palveluiden esihenkilötyö
 - koordinaattorit
 - yhteyspäällikkö
 - työkykykoordinaattorit
 - henkilöstön osaamisen kehittäminen
 - viestintä.

Keskitettävien palveluiden kustannustenjako Oulun seudun työllisyysalueella

VOS-PERIAATTEILLA:

1. Lakisääteiset työvoimapalvelut (oma tuotanto):

- Työnhakuun toisesta EU-maasta
- Työttömyysetuuden siirto toiseen EU-maahan
- EURES-palvelut
- Vuorotteluvapaa
- Muutosturva
- Ammatinvalinta- ja uraohjaus (psykologipalvelu)
- Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella
- Kotoutuja-asiakkaan omaehtoinen opiskelu
- Kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma
- Työolosuhteiden järjestelytuki
- Neuvontapalvelut
- Koulutusten suunnittelu, hankinta ja ohjaus
- Harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta
- Matka- ja yöpymiskustannusten korvaus

2. Lakisääteiset työvoimapalvelut (ostopalvelut):

- Työnhakuvalmennus
- Starttirahalausunnot
- Työvoimakoulutus työnhakijalle
- Yhteishankintakoulutus
- Asiantuntija-arviointi
- Työhönvalmennus
- Uravalmennus
- Yrittäjyyskoulutus
- Monikielinen yhteiskuntaorientaatio
- Kotoutumiskoulutus

3. Keskitettävät työllisyysalueen tukipalvelut

- Tiedolla johtaminen, raportointi
- Suunnittelu, valmistelu, johtaminen, koordinointi
- Viestintä
- Tietojärjestelmien käytön tuki

Muut työllisyysalueen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset hallinnollisesti kevyellä tavalla jakaen:

- Henkilöstöasiantuntijan työpanos työllisyysalueelle
- Talousasiantuntijan työpanos työllisyysalueelle

AIHEUTTAMISPERIAATTEILLA:

- Palkkatukipäätökset ja maksatus
- Starttirahapäätökset ja maksatus
- Harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta
- Matka- ja yöpymiskustannusten korvaus
- Työskentelyolosuhteiden järjestelytuki.

Huolet

- Järjestelmäkehitys – KEHA-keskuksella iso rooli ja vastuu saada uudet järjestelmät ja rajapinnat ajoissa kuntoon, jotta kunnissa ehditään valmistautua käyttöönottoon (testaus ja osaaminen)
 - A-TMT:n viivästymisestä jo ilmoitettu, toiminta alkaa hybridinä URA+A-TMT
 - Yleinen avustusjärjestelmä ja tukien maksatus (ns KIPA rajapinta) – työ erittäin pahasti kesken
 - Tiedolla johtamisen kokonaisuus: tulorekisterin hyödyntäminen positiivinen asia, mutta käyttöoikeus vain KEHA –keskuksella: epäily rajapintojen valmistumisesta ja käytettävyydestä
- Työllisyydenhoidon tavoitteet ja mittarit tulevat jatkossakin annettuina TEMistä -> mikä on kuntien tosiasiallinen vapaus?
- Valtion ohjaus ja arviointiaikataulut eivät sovi yhteen kuntien talousarvioprosessien kanssa

Valmistautuminen muutokseen Oulun seudun työllisyysalueella

Luottamus

**Kunnilla ei ole
varaa hoitaa
työllisyyttä
huonosti**

Kiitokset

Lisätietoa Oulun työllisyysalueen valmistelusta

TE24 projektipäällikkö

Piia Holappa

Piia.holappa@businessoulu.com

p. 040 704 2802

Työllisyyspalveluiden päällikkö

Mari Rautiainen

Mari.rautiainen@businessoulu.com

p. 044 703 1370